

استراتژی آموزش و پژوهش زمینه های انرژی در موسسه آموزش عالی انرژی (دکترین اولین و تنها دانشگاه انرژی کشور)

این روزها در همه جا بحث از بحران انرژی، محیط زیست و آب است و این از اصلی ترین پایه فکری و شعاری موسسه آموزش عالی انرژی به عنوان اولین و تنها دانشگاه انرژی کشور بوده است. از این وظیفه همگانی و حیاتی که بگذریم خیلی واضح تر آنکه همه می پندارند اگر منابع انرژی کافی وجود داشته باشد، همچنانکه علوم و دانش های مهندسی، تجربی، انسانی و ... پیشرفت کرده اند با کاربرد آنها در استحصال انرژی هم مشکلات این حوزه حل می شود. حال آنکه دنیای کنونی با جمعیت افزون شونده و شتاب فراگیر در خواستگاه جمعیت های خاموش و ظاهراً کم انتظار از انرژی، هرگز دیگر روند مصرف انرژی این چنین نیست بلکه این دومینوهای متعددی را می نمایاند که به این سهولت کنترل شدنی نیست. طبق آمارهای موجود با فرض حداقل استفاده به میزان افزایش متوسط انرژی سرانه سالانه فعلی وضعیتی بس وخیم و وحشت آفرین از بود و نبود آن و طبیعتاً قیمت های سرسام آور تولید و مصرف انرژی خبر میدهد. ولی تازه این فقط نوک کوه یخ است که شاید قسمتی از آن را به فرض وجود منابع، به کمک علوم مهندسی و فنی، با و یا بدون ارجحیت دهی به منابعی که در عرصه رقابت و نوع مصرف و تکنولوژیهای مربوطه برتری دارند (مثلاً نوآوریهای در استحصال انرژیهای فسیلی، فیسیونی، فیوژنی، تجدید پذیر و سایر شکل‌های حاصل از آنها) بطور نسبی برای یک دوره چند ده ساله قابل حل باشد.

پرواضح است در جهان امروزی مسایلی نظیر توزیع منابع انرژی، تکنولوژیهای استحصال انرژی، مسایل اجتماعی، سیاسی، حقوقی و کاربردهای آن (و توقعات متفاوت و رو بفرزونی مردم) به ویژه در جهانی که مسایل محیط زیست و کمبود آب به عنوان مسائل شانه به شانه انرژی هم، اکنون وارد بحران شده اند، طبیعی است که این تزاخم ها هریک بمثابه $n!$ (ان فاکتوریل) به پیچیدگی مشکلات بر گرد محور تولید و مصرف انرژی می افزایند. بنا بر این راه حل های فوق به دلیل در هم تنیدگی عوامل شدیداً اثر گذار بسیار ناکافی باشند. راه حل های از پیش اندیشیده شده و طراحی شده یا الگوهای خیالی یا غالبی بیگانه در آوردگاه واقعیت ها و میدانهای عمل هم تقریباً محال و غیرممکن می نمایند. این در حالیست که علم، تکنولوژی و نیز فرهنگ ها، تعاملات بسیار ناهمگون، سبدهای انرژی نامتوازن یا نامطمئن در قریب

باتفاق کشورهای ونیز شدت بالای مصرف انرژی در برخی از کشورها و درآمد ناخالص بسیار متفاوت حاصل از تولید و مصرف انرژی نیز مزید بر علت ها و معلول هاست. شاید یکی از راه حلها و پیشنهادات تدوین و طراحی نرم افزار پیشرفته و در برگیرنده تمامی عوامل و پارامترهای ملی و بین المللی موارد اثر گذار فوق الاشاره باشد که بارها و بارها توسط مهندسين حرفه ای و دانشمندان تکمیل، تصحیح و تلفیقات مربوطه در آن لحاظ شده باشد. بنابراین شک نیست که نه تنها جهان امروز نیازمند یک برنامه ویژه تولید، مصرف و صرفه جوئی انرژی در به کنترل در آوردن تمام پارامترهای فوق است بلکه اکثر کشورهای و به ویژه میهن اسلامی ایران بشدت از فقدان یک برنامه منسجم جامع انرژی، شاخص ها و ابزار اجرایی آن در کشور رنج می برند. به نظر نمی رسد مسایل انرژی در سازه ها و ساختارهای فنی، اجتماعی، سیاسی و بحران های امروزی، این امور راه حل شفا بخشی پیدا کند. وجود دانشگاهها، موسسات و پژوهشگاههای بیشماری با مدیریت یکپارچه بسیار منسجم لازم است که هریک از مسایل بحران را مسئولانه و همگام با همدیگر بر اساس عدالت محوری و خرد جمعی مدیریت کنند تا شاید منابع خدادادی، صنایع، سلامت جامعه و ثروت سازی کشور(ها) با استفاده از تجربیات جهانی بتواند به وضع نسبتاً ممکن و مطلوب نزدیک و برای نسلهای آینده صیانت شود. این **موسسه و دانشگاه** بسهم خود در این جهانی شدن، شاخصیت و برند سازی خود را (در موارد محدود یا غیر محدود)، در خدمت مردم از هیچ کوششی دریغ نخواهد کرد.

مسئله محیط آموزش و پژوهش دانشگاهها هم به ساز و کارهای خاصی نیازمندند. از قبیل سازمان یافتگی خاص، علقه ها، علاقه ها، الگوها، استانداردها، شاکلهء ساختارهای دانشگاهی و بیرون دانشگاهی از جمله شناخت زیر ساخت ها، فرهنگ ها، استعدادها، اقلیم ها، شناخت نیازها، بینش جمعیت جوان کشور، قوانین و مقررات کشوری، اسناد بالادستی، برنامه های توسعه، درجه سازگاریهای بینابینی سیستم ها، نوع منابع ثروت ساز کشور(ها) به ویژه منابع انسانی آن حائز اهمیت می باشند.

این مقدمات می بایست کمک کنند که دانشگاهها و پژوهشگاهها در جهت یابی و سمت گیری در کسب اطلاعات، اکتساب دانش روز و آخرین علوم تخصصی را در حوزه های مربوطه داشته باشند. چنین چیزی حاصل نمی شود مگر با هدفمندی و ماموریت گرائی موسسات و دانشگاهها در نخبه پروری، اندیشه سازی و استعداد یابی که بطور روشن و واضح و با همگرایی دیگر موسسات هم هدف که با اطمینان از تجربیات بدست آمده و در عین حال متحد، مطمئن و پوشاننده زمینه های گوناگون آن حوزه ها و کاهش هرچه بیشتر عدم قطعیت ها و بدون موازی کاری به کمک پژوهش های پی گیر و نقش آفرین با توجه به جهات بومی و صیانت از منابع اصیل کشور(ها) در چهار چوب قانون مندیها و خردمندی به پیش بروند.

این انبوه مسایل در یک بستر فهم حاصل از بحران انرژی در آینده و لزوم بهم پیوستگیهای مردمی و منابع انسانی اندیشه سازم چاره محور حکم می کند مردم و کلیه اجزای حکومتی مربوطه، برنامه های بزرگ تحقیقاتی و آموزشی را در چند زیر مجموعه طراحی و تدوین کنند که هر زیر مجموعه از وظایف یکی از چند وزارتخانه همسو و مسئول انرژی کشور به صدها و شاید هزاران پروژه و هر مجموعه بین دهها دانشگاه و پژوهشگاه که شرایط مطلوب در آنها حاصل شده باشد تقسیم و واگذار گردد. مسلماً لازم است گروههایی به عنوان طراح، ناظر و برنامه ساز دایما جریان این مطالعات و سازگاریها را در قالب یک برنامه زمان بندی شده و تدبیر شده، تحت نظر داشته باشند. تا مثلاً در یک دوره ده ساله تمامی این مطالعات، پژوهشها، عملیات با موفقیت برای رسیدن به یک برنامه بزرگ و جامع انرژی کشور اجرا شوند. مسلماً در جمع بندی یک مطالعه تطابق سازی فراگیر تمامی پروژه ها لازم است که ضمناً "ممکن است برنامه های اقلیمی، منطقه ای، استانی و مردمی و سپس برنامه بزرگ سراسری از آن حاصل گردد.

لذا **موسسه آموزش عالی انرژی** براساس محوریت انرژی و بطور هدفمند با دایر کردن سایر رشته های حمایت کننده تقریباً در تمام مقاطع طوری کوشش دارد که با مطالعات، پژوهشهای بنیادی و کاربردی در حوزه های مهندسی و علوم انسانی زمینه هایی را فراهم آورد که تفکر اصلی این مجموعه دانشگاهی و تربیت شدگان آن نه تنها در حاکمیت برنامه جامع انرژی در کشور بلکه در برنامه جهانی انرژی و بهینه سازی روشهای مهندسی و همچنین فراهم سازی میدان وسیع عملیات در بستری روشن و شفاف که مبتنی بر حق طلبی، اقتصاد اصولی و عدالت پیشگی باشد از آن تراوش نماید. این موفقیت در گرو اتحاد علمی و عملی موسسات، دانشگاهها، پژوهشگاهها و مجموعه های دانش بنیان هم پیمان و وزارتخانه های چابک و چالاک و متعهد به عهد مردم محوری و حفظ منافع نسلهای امروز تا آینده نه چندان دور و ترجیحاً تا قرن های آینده می باشد.

اینجاست که مصداق آیه شریفه: **واعتصموا بحبل الله جمیعاً ولا تفرقوا** (سوره مبارکه آل عمران آیه ۱۰۳) به درستی رخ مینمایاند.

لذا در این مختصر و در آغاز توسعه **موسسه آموزش عالی انرژی** رشته های مصوب و پژوهشهای مورد علاقه آزمایشگاهها و کارگاهها و... را در دست تجهیز شرح زبرد دارد. ناگفته نماند که مسلماً در این هیاهوی وزارتخانه ای، **موسسه آموزش عالی انرژی**، در این سالها، با مشکلات بسیار عدیده ای در رهسپاری بسوی ماموریت گرائی و هدفمندی خود روبه رو بوده است. لذا از این دید شاید برخی انحرافات کوچک از خط اصلی که گریزی از آن نیز نبوده است و خود بر آن معترفیم قدری قابل تحمل باشند. ولی مهم این است که زاویه این انحراف های کوچک محدود به التزام ها گردد و رو به افزایش ننهد؟